

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

10.3.2021

Varsinais-Suomen ELY-keskus,
Kalatalouspalvelut
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö sähköpostitse 22.02.2021 (VARELY/1014/2020) (VARELY/1015/2021)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto Porvoo-Sipoon kalatalousalueen kalastuskieltohakemuksista

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut Porvoo-Sipoon kalatalousalueen kalastuskieltohakemukseen ja lausuu hakemuksesta seuraavaa.

TAUSTAA

Porvoo-Sipoon kalatalousalue on hakemuksillaan 30.11.2020 pyytänyt, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (VARELY) asettaisi seuraavat kalastuskiellot seuraavin perusteluin:

Haikonselkä ja Stensböleselkä (VARELY/1014/2020): 15.5.–30.6. kaikki kalastus kielletty niin kutsuttua poistokalastusta lukuun ottamatta Porvoon kaupungin vesillä sekä Svenska Literatursällskapet i Finlandin omistamilla kiinteistöillä Stensböle ja Wenzelgård. Pohjoisessa raja on Sikosaaren kivilaiturin kohdalla. Perustelut: ei perusteluja.

Pirttisaaren Pörtövikin, Marholmsfladan ja Bodö sund (VARELY/1014/2020): 1.4.–31.7. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta. Perustelut: useamman kalalajin tärkeitä kutu- ja poikasalueita.

Långviken ja sen suualue (VARELY/1014/2020): 1.4.–31.7. kaikki kalastus kielletty. Perustelut: tärkeä kutu- ja poikasalue.

Sipoonlahti (VARELY/1014/2020): 1.8.–30.11. kaikki kalastus kielletty. Pohjoisessa rajana on moottoritien sillat. Perustelut: Sipoonjoessa kuteva uhanalainen ja alkuperäinen taimenkanta.

Sipoonjoki, Mustijoki, Porvoonjoki sekä Ilolanjoki (VARELY/1015/2021): 1.8.–30.11. kaikki kalastus kielletty onkimista, pilkkimistä ja katiskakalastusta lukuun ottamatta. Kielto koskee myös kaikkia sivu-uomia. Porvoonjoen osalta kielto on voimassa vanhalta sillalta Tuomiokirkon kohdalla pohjoiseen päin. Perustelut: vaelluskalojen kudun turvaaminen.

Lisäksi Porvoo-Sipoon kalatalousalue hakee **jatkoo verkkojen solmuvälimääräykselle**. Pienin sallittu solmuväli on 50 mm verkoissa, joiden korkeus on yli 1,8 m. Määräys ei koske I luokan kaupallisia kalastajia. Silakan, kilohailin sekä syöttikalojen verkkokalastus on sallittu pienemmällä solmuvälillä. Perustelut: ei

perusteluja.

Suurin osa nyt haettavista kalastuskielloista ovat jatkoa vanhoille, kalastusalueen vanhan kalastuslain aikana päättämille kielloille.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Kalastuslain 53 § ja 54 § mukaan rajoitukset tai kiellot eivät saa rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä eikä heikentää mahdollisuutta hyödyntää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen saavuttamiseksi ja toteuttamiseksi.

Haikonselkä ja Stensböleselkä (15.5.–30.6.) kaikki kalastus kielletty niin kutsuttua poistokalastusta lukuun ottamatta Porvoon kaupungin vesillä sekä Svenska Literatursällskapet i Finlandin omistamilla kiinteistöillä Stensböle ja Wenzelgård:

Hakija hakee laajamittaista kalastuskieltoa puolentoista kuukauden ajaksi, kuitenkin esittämättä perusteluja tukemaan kyseistä kieltoa. Kiellon tarkoituksenperä jätetään hakemuksessa kertomatta ja lisäksi kieltoon ei sisällyttäisi niin kutsuttua poistokalastusta.

SVK vastustaa haettavaa yksipuolista kalastuskieltoa, joka eriarvostaisi kalastajaryhmiä ja jonka päätöksenteolle ei esitetä kalastuslain edellyttämiä perusteluja. Lisäksi SVK muistuttaa, että poistokalastus, jossa särkikalojen tehopyynnin ohella sallitaan myös petokalojen saaliiksi ottaminen, ei ole myönteisiä vaikutuksia kalalajien välisiin runsaussuhteisiin taikka vedenlaatuun.

Pirttisaaren Pörtövikén, Marholmsfladan ja Bodö sund (1.4.–31.7. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta) sekä **Långvikén ja sen suualue** (1.4.–31.7. kaikki kalastus kielletty):

Lähtökohtaisesti SVK ei vastusta esimerkiksi kuhan kutuaikaista rauhoittamista, kunhan se toteutetaan sekä ajallisesti että alueellisesti tarkkarajaisesti. Hakemuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, minkä lajin perusteella pitkäkestoista kalastuskieltoa haetaan, vaan tyydytään viittamaan ”useamman kalalajin tärkeisiin kutu- ja poikasalueisiin”. SVK:n paikalliselta kalastajalta saamien tietojen mukaan näissä ulkosaariston lahdissa (Pörtövikén, Marholmsfladan ja Bodö sund) ei kutisi ainakaan ahven, kuha tai hauki.

SVK:n mukaan hakijan tulee tarkentaa hakemusta kertomalla, minkä laji(e)n lisääntymistä rajoituksella on tarkoitus turvata. Lisäksi SVK kaipaa lisätietoja siitä, millainen kalastus alueella mahdollisesti lisääntyviä kaloja uhkaa, jotta voidaan ottaa kantaa tarkoituksenmukaisimpaan rajoitustoimenpiteeseen. Mikäli perustelut ovat kunnossa, ei SVK vastusta alueelle asetettavaa kalastusrajoitusta, kunhan sen on tarpeeseen sovitettu. SVK myös esittää kieltoajan lyhentämistä, sillä kevätkutuihin kalojen takia ei ole perusteltua rajoittaa kalastusta ainakaan enää heinäkuussa.

Långvikén ja sen suualue on kartan perusteella potentiaalinen kevätkutuihin kalojen lisääntymisalue. SVK voi hyväksyä alueelle annettavan kalojen luontaista lisääntymistä tukevan kalastusrajoituksen, mutta samoilla ehdoilla kuin mitä edellisessä kappaleessa on kuvattu.

Sipoonlahti (1.8.–30.11. kaikki kalastus kielletty):

Hakijan vaelluskalojen suojelua koskeva tavoite on sinänsä hyvä, mutta nykyinen kalastuslaki jo turvaa vaelluskalojen kulkua merestä lisääntymisalueilleen kieltämällä jokisuualueella vaelluskaloille vahingollisimmat pyyntimuodot, eli isorysäpyynnin, troolauksen ja nuottauksen (kts. kalastusrajoitus.fi) kokonaan sekä verkkokalastuksen aikavälillä 15.8.–31.10. SVK:n mielestä muun kuin silakkaverkkojen käytön rajoittaminen marraskuun loppuun olisi tarkoituksenmukaisin täydennys turvaamaan vaelluskalojen kutuvaellusta haetulla alueella.

Vaikka kalastuskieltoesityksestä on rajattu osa kiellettävistä kalastusmenetelmistä pois, puuttuu esityksestä näyttö siitä, että alueella olisi esiintynyt sellaista pyyntiä, joka uhkasi tai vakavasti häiritsisi mainittujen vaelluskalojen kulkua. Mikäli kalastaja sattuisi alueelta saamaan saaliiksi esimerkiksi rasvaevällisen taimenen, olisi se kalastuslain mukaan joka tapauksessa vapautettava. Näin ollen viehekalastuksen kieltämiselle vaelluskalojen kulun turvaamiseksi ei SVK:n näkemyksen mukaan ole olemassa kalastuslain 53 §:n edellyttämiä perusteita.

Sipoonjoki, Mustijoki, Porvoonjoki sekä Iloanjoki (1.8.–30.11. kaikki kalastus kielletty onkimista,

pilkkimistä ja katiskakalastusta lukuun ottamatta. Kielto koskee myös kaikkia sivu-uomia): SVK tunnistaa vaelluskalojen, esimerkiksi meritaimenen suojeluarvon. SVK voi hyväksyä esitetyn kalastuskiellon kyseisillä alueilla seuraavin tarkennuksin:

- kieltoaika muutetaan muotoon 1.9.–30.11. Vaelluskalat eivät nouse kutujokiin vielä elokuussa. Siinäkin tilanteessa, että kalastaja saisi saaliiksi jo elokuussa jokeen nousseen taimenen, olisi voimassa rasvaevällisen yksilön vapautuspakko sen koosta riippumatta.

- Kiellon piiriin kuuluvista kalastusmenetelmistä viehekalastuksessa on kalan vapauttaminen elinvoimaisena helppo toteuttaa, joten vähimmäistoimenpiteenä tulisi sitä koskeva kieltoaika asettaa alkavaksi vasta syyskuun alusta.

Hakija anoo lisäksi jatkoa verkkojen solmuvälimääräykselle. Pienin sallittu solmuväli olisi 50 mm verkoissa, joiden syvyys on yli 1,8 m. Määräys ei koskisi I luokan kaupallisia kalastajia. Silakan, kilohailin sekä syöttikalojen verkkokalastus on sallittu pienemmällä solmuvälillä:

SVK pitää myönteisenä, että hakija kiinnittää huomiota verkkojen solmuvälisääteilyyn. SVK:lle ei kuitenkaan hakemuksesta selvinnyt, että mitä kalatalousalueen vesialueita esitys koskisi.

Yleisesti SVK katsoo, että pienin sallittu solmuväli tulisi kasvattaa vähintään 55 millimetriin haetun 50 millimetrin sijasta. Luonnonvarakeskuksen Kalavarojen käyttö ja hoito A -oppaan sivulla 230 olevan solmuvälitaulukon perusteella 50 mm solmuvälin verkkoihin alkavat esimerkiksi kuhat jäädä merkittävästi saaliiksi 41 cm pituisina, eli alamittaisina. Meritaimenet alkavat puolestaan jäämään jo 34 senttimetrin pituisena 50 millimetriseen verkkoon ja tehokkaimmillaan kyseinen solmuväli on 49 senttimetrin mittaisille meritaimenille. SVK muistuttaa, että kalastuslain 56 §:n mukaan alinta pyyntimittaa pienemmän kalan pyytäminen on kielletty ja ehdottaa hakijaa siksi tekemään alueellisia tarkennuksia solmuvälisääteilyn täsmentämiseksi.

Toimiakseen tarkoitetulla tavalla, tulee SVK:n mielestä aluetarkastelun ja alimman solmuvälin kasvattamisen lisäksi säädös asettaa koskemaan kaikkia intressiryhmiä, mukaan lukien 1-luokan kaupallisia kalastajia. Lisäksi SVK huomauttaa sosiaaliseen kestävyYTEEN vedoten, että eri kalastajaryhmiä ei pidä päätöksenteossa asettaa eri asemaan.

SVK toteaa lopuksi, että monet hakemuksessa esitetyistä kalastusrajoituksista kaipaavat lisää perusteluita sekä alueellista ja/tai ajallista täsmennystä. **On lopulta ELY-keskuksen tehtävä huolehtia mahdollisen kalastuskieltopäätöksen kalastuslain edellyttämien perusteiden täyttymisen toteen näyttämisestä ennen mahdollisen kieltopäätöksen antamista.**

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Olli Saari
toiminnanjohtaja